

KONWENCJA MIĘDZYNARODOWA

o ujednostajnieniu niektórych zasad, dotyczących immunitetów statków państwowych, podpisana w Brukseli dnia 10 kwietnia 1926 r.

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 2 marca 1935 r. — Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 140).

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
MY, IGNACY MOŚCICKI,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
NOUS, IGNACY MOŚCICKI,
PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tym
wiedzieć należy, wiadomym czynimy:

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Dnia dziesiątego kwietnia tysiąc dziewięćset dwudziestego szóstego roku podpisana została w Brukseli konwencja międzynarodowa o ujednostajnieniu niektórych zasad, dotyczących immunitetów statków państwowych, i dnia dwudziestego czwartego maja tysiąc dziewięćset trzydziestego czwartego roku podpisany został w Brukseli protokół dodatkowy do tej konwencji, o następującym brzmieniu dosłownym:

Une Convention internationale pour l'unification de certaines règles concernant les immunités des navires d'État ayant été signée à Bruxelles le dix avril mil neuf cent vingt six et le Protocole additionnel à cette convention ayant été signé à Bruxelles le vingt quatre mai mil neuf cent trente quatre, Convention et Protocole dont la teneur suit:

KONWENCJA MIĘDZYNARODOWA

o ujednostajnieniu niektórych zasad, dotyczących immunitetów statków państwowych, podpisana w Brukseli dnia 10 kwietnia 1926 r.

Prezydent Rzeszy Niemieckiej, Jego Królewska Mość Król Belgów, Prezydent Republiki Brazylii, Prezydent Republiki Chili, Jego Królewska Mość Król Danii i Islandii, Jego Królewska Mość Król Hiszpanii, Naczelnik Państwa Estońskiego, Prezydent Republiki Francuskiej, Jego Królewska Mość Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii i brytyjskich posiadłości zamorskich, Cesarz Indii, Jego Wysokość Jaśnie Oświecony Regent Królestwa Węgier, Jego Królewska Mość Król Włoch, Jego Cesarska Mość Cesarz Japonii, Prezydent Republiki Łotewskiej, Prezydent Republiki Meksyku, Jego Królewska Mość Król Norwegii, Jej Królewska Mość Królowa Holandii, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydent Republiki Portugalskiej, Jego Królewska Mość Król Rumunii, Jego Królewska Mość Król Serbów, Kroatów i Słowenów i Jego Królewska Mość Król Szwecji.

Uznawszy korzyść ustalenia za wspólną zgodą pewnych ujednostajnionych zasad, dotyczących immunitetów statków państwowych, postanowili zawrzeć w tym celu Konwencję i wyznaczyli na swych pełnomocników, a mianowicie:

p. Prezydent Rzeszy Niemieckiej:

J. E. p. von KELLER, Ministra pełnomocnego Rzeszy w Brukseli;

Dr GOES, Radcę Poselstwa, referendarza;
Dr RICHTER, Radcę Ministerstwa Sprawiedliwości Rzeszy, Radcę Tajnego Rejencji;

p. WERNER, Pierwszego Radcę Rejencji Ministerstwa Spraw Ekonomicznych Rzeszy, tajnego Radcę sprawiedliwości;

p. SIEVEKING, adwokata.

Jego Królewska Mość Król Belgów:

p. FRANCK, Członka Izby Posłów, Prezydenta Międzynarodowego Komitetu Morskiego;

p. Le JEUNE, Wiceprezydenta Międzynarodowego Komitetu Morskiego;

p. SOHR, Doktora Praw, Profesora Prawa Morskiego na Uniwersytecie w Brukseli, Generalnego Sekretarza Międzynarodowego Komitetu Morskiego;

p. Henri ROLIN, Adwokata, Naczelnika Gabinetu Ministra Spraw Zagranicznych;

p. Prezydent Republiki Brazylii:

p. de Pimental BRANDAO, Radcę Ambasady Brazylii w Brukseli;

CONVENTION INTERNATIONALE

pour l'unification de certaines règles concernant les immunités des navires d'état, signée à Bruxelles, le 10 Avril 1926.

Le Président du Reich Allemand, Sa Majesté le Roi des Belges, le Président de la République du Brésil, le Président de la République du Chili, Sa Majesté le Roi de Danemark et d'Islande, Sa Majesté le Roi d'Espagne, le Chef de l'Etat Esthonien, le Président de la République Française, Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes, son Altesse Sérénissime le Gouverneur du Royaume de Hongrie, Sa Majesté le Roi d'Italie, Sa Majesté l'Empereur du Japon, le Président de la République de Lettonie, le Président de la République du Mexique, Sa Majesté le Roi de Norvège, Sa Majesté la Reine des Pays-Bas, le Président de la République de Pologne, le Président de la République Portugaise, Sa Majesté le Roi de Roumanie, Sa Majesté le Roi des Serbes, Croates et Slovènes et Sa Majesté le Roi de Suède.

Ayant reconnu l'utilité de fixer de commun accord certaines règles uniformes concernant les immunités des navires d'Etat, ont décidé de conclure une Convention à cet effet et ont désigné pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

M. Le Président du Reich Allemand:

S. E. M. von KELLER, Ministre d'Allemagne à Bruxelles,

Dr GOES, Conseiller de Légation référendaire,
Dr RICHTER, Conseiller au Ministère de la Justice du Reich, Conseiller intime de régence;

M. WERNER, Premier Conseiller de régence au Ministère des Affaires Economiques du Reich, Conseiller intime de justice;

M. SIEVEKING, avocat.

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. FRANCK, Membre de la Chambre des Représentants, Président du Comité Maritime International;

M. Le JEUNE, Vice-Président du Comité Maritime International;

M. SOHR, Docteur en droit, Professeur de droit Maritime à l'Université de Bruxelles, Secrétaire Général du Comité Maritime International;

M. Henri ROLIN, Avocat, Chef de Cabinet du Ministre des Affaires Etrangères;

M. Le Président de la République du Brésil:

M. de Pimental BRANDAO, Conseiller de l'Ambassade du Brésil à Bruxelles,

- p. Prezydent Republiki Chili:
J. E. p. Armando QUEZADA, Ministra Pełnomocnego Chili w Brukseli.
- Jego Królewska Mość Król Danii i Islandii:
p. K. SINDBALLE, Doktora Praw, Profesora fakultetu prawnego Uniwersytetu w Kopenhadze.
- Jego Królewska Mość Król Hiszpanii:
Don Lorenzo de BENITO Y ENDARA, b. Profesora Prawa Handlowego na Uniwersytecie w Madrycie;
Don Miguel de ANGULO Y RIAMOND, Porucznika, Audytora Pierwszej Klasy Marynarki Wojennej, Asesora Kierownictwa Żeglugi i Rybołówstwa;
Don Juan Gomez MONTEJO, Pierwszego Oficera Korpusu technicznego Adwokatów Zarządu Głównego Sprawiedliwości, Wyznań i Spraw Ogólnych w Ministerstwie Łaski i Sprawiedliwości.
- p. Naczelnik Państwa Estońskiego:
J. E. p. Charles PUSTA, Ministra Pełnomocnego Estonii w Brukseli.
- p. Prezydent Republiki Francuskiej:
p. DEGRAND, Radcę Ambasady Republiki Francuskiej w Brukseli;
p. de ROUSIERS, Sekretarza Generalnego Związku Armatorów Francuskich;
p. Georges RIPERT, Profesora fakultetu Prawnego w Paryżu.
- Jego Królewska Mość Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii i Brytyjskich Posiadłości zamorskich, Cesarz Indii:
Sir Leslie SCOTT, K. C., M. P., generalnego adwokata Jego Królewskiej Mości;
Honorable Hugh GODLEY, z Biura Rady parlamentarnej;
p. Georges P. LANGTON, Adwokata, Sekretarza Generalnego Międzynarodowego Komitetu Morskiego;
p. R. M. GREENWOOD, C. B. E.
- Jego Wysokość Jaśnie Oświecony Regent Królestwa Węgier:
p. Hrabiego Olivier WORACZICZKY, Barona Pabienitz, Chargé d'Affaires Węgier w Brukseli.
- Jego Królewska Mość Król Włoch:
p. François BERLINGIERI, Profesora Prawa Morskiego na Uniwersytecie w Genui;
J. E. Komandora Charles ROSSETTI, Ministra Pełnomocnego, Delegata Włoskiego do Międzynarodowych Komisji Rzecznych, Prezesa Komitetu reńskiego dla Unifikacji Prawa Prywatnego Rzecznych;
p. Torquato GIANNINI, Profesora, Komisarza Emigracyjnego.
- M. le Président de la République du Chili:
S. E. M. Armando QUEZADA, Ministre du Chili à Bruxelles;
- Sa Majesté le Roi de Danemark et d'Islande:
M. K. SINDBALLE, Docteur en droit, Professeur à la faculté de droit de l'Université de Copenhague.
- Sa Majesté le Roi d'Espagne:
Don Lorenzo de BENITO Y ENDARA, Ancien Professeur de droit commercial de l'Université de Madrid;
Don Miguel de ANGULO Y RIAMOND, Lieutenant-Auditeur de 1re classe de la Marine de Guerre, Assesseur de la Direction de navigation et de pêche;
Don Juan Gomez MONTEJO, Officier premier du corps technique d'Avocats de la Direction Générale de la Justice, des Cultes et des Affaires Générales au Ministère de Grâce et Justice.
- M. le Chef de l'État Esthonien:
S. E. M. Charles PUSTA, Ministre d'Esthonie à Bruxelles.
- M. le Président de la République Française:
M. DEGRAND, Conseiller de l'Ambassade de la République Française à Bruxelles;
M. de ROUSIERS, Secrétaire Général du Comité des Armateurs de France;
M. Georges RIPERT, Professeur à la Faculté de Droit de Paris,
- Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:
Sir Leslie SCOTT, K. C., M. P., avocat général de Sa Majesté;
L'Honorable Hugh GODLEY, du Bureau du Conseil parlementaire;
M. Georges P. LANGTON, Avocat, Secrétaire Général du Comité Maritime International;
- M. R. M. GREENWOOD, C. B. E.
- Son Altesse Sérénissime le Gouverneur du Royaume de Hongrie:
M. le Comte Olivier WORACZICZKY, Baron de Pabienitz, Chargé d'Affaires de Hongrie à Bruxelles.
- Sa Majesté le Roi d'Italie:
M. François BERLINGIERI, Professeur de Droit Maritime à l'Université de Gènes;
S. E. le Commandeur Charles ROSSETTI, Ministre Plénipotentiaire, Délégué italien aux Commissions fluviales internationales, Président du Comité rhénan pour l'unification du droit privé fluvial;
M. Torquato GIANNINI, Professeur, Commissaire de l'Emigration.

- Jego Cesarska Mość Cesarz Japonii:
- p. Mechiyoshi NAKANISHI, Sędziego, Pierwszego Prezesa Sądu Apelacyjnego w Nagasaki;
- p. Hiroyuki KAWAY, Radcę, Ministra Pełnomocnego Ambasady Japonickiej w Brukseli;
- p. Yasuo KO, Kapitana Fregaty, Attaché Morskiego Ambasady Japonickiej w Paryżu;
- p. Nobukatsu NAGAOKA, Sekretarza w Ministerstwie Komunikacji.
- p. Prezydent Republiki Lotewskiej:
- p. Prezydent Republiki Meksyku:
- J. E. p. Dr Rafael CABRERA, Ministra pełnomocnego Meksyku w Brukseli.
- Jego Królewska Mość Król Norwegii:
- p. E. ALTEN, Radcę Sądu Najwyższego.
- Jej Królewska Mość Królowa Holandii:
- J. E. Jonckheer van VREDENBURGH, Ministra Pełnomocnego Holandii w Brukseli;
- p. B. C. J. LODER, Sędziego Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej;
- p. C. D. ASSER, Jr., Adwokata;
- p. G. Van SLOOTEN, Członka Najwyższego Trybunału Wojskowego Sprawiedliwości, Radcę Sądu Apelacyjnego.
- p. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Wolne Miasto Gdańsk:
- J. E. p. Hrabiego SZEMBEKA, Ministra Pełnomocnego Polski w Brukseli;
- p. Jana NAMITKIEWICZA, Sędziego - Rozjemcę Polskiego w Trybunale Rozjemczym Mieszanym niemiecko - polskim, Radcę Sądu Apelacyjnego, Profesora na Uniwersytecie w Warszawie.
- p. Prezydent Republiki Portugalskiej:
- J. E. p. J. Batalha de FREITAS, Ministra Pełnomocnego Portugalii w Brukseli.
- Jego Królewska Mość Król Rumunii:
- p. BALS, Radcę Trybunału Kasacyjnego;
- J. E. p. CONTZESCO, Ministra Pełnomocnego i Posła Nadzwyczajnego, Delegata do Międzynarodowej Komisji Dunaju.
- Jego Królewska Mość Król Serbów, Kroatów i Słoweńców:
- J. E. p. Jovan VOUTCHOVITCH, Ministra Pełnomocnego Królestwa Serbów, Kroatów i Słoweńców;
- p. Milorad STRAZNICKY, Doktora Praw, Profesora fakultetu Prawnego na Uniwersytecie w Zagrzebiu;
- p. Ante VERONA, Doktora Praw, b. Wiceprezesa Trybunału Kasacyjnego w Zagrzebiu, Profesora na Uniwersytecie w Zagrzebiu.
- Jego Królewska Mość Król Szwecji:
- p. Algot Johan Fredrik BAGGE, Radcę Referendarza Sądu Najwyższego.
- Sa Majesté l'Empereur du Japon:
- M. Mechiyoshi NAKANISHI, Juge, Premier Président de la Cour d'Appel à Nagasaki,
- M. Hiroyuki KAWAY, Conseiller-Ministre de l'Ambassade du Japon à Bruxelles,
- M. Yasuo KO, Capitaine de frégate, attaché naval à l'Ambassade du Japon à Paris,
- M. Nobukatsu NAGAOKA, Secrétaire au Ministère des Communications.
- M. le Président de la République de Lettonie:
- M. le Président de la République du Mexique:
- S. E. M. le Dr Rafael CABRERA, Ministre du Mexique à Bruxelles.
- Sa Majesté le Roi de Norvège:
- M. E. ALTEN, Conseiller à la Cour Suprême.
- Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:
- S. E. le Jonckheer van VREDENBURGH, Ministre des Pays-Bas à Bruxelles,
- M. B. C. J. LODER, Juge à la Cour permanente de Justice Internationale,
- M. C. D. ASSER, Jr., Avocat,
- M. G. Van SLOOTEN, Membre de la Haute Cour Militaire de Justice, Conseiller à la Cour d'Appel.
- M. le Président de la République de Pologne et la Ville Libre de Dantzig:
- S. E. M. le Comte SZEMBEK, Ministre de Pologne à Bruxelles,
- M. Jean NAMITKIEWICZ, Juge-Arbitre polonais au Tribunal Arbitral Mixte germanopolonais, Conseiller à la Cour d'Appel, Professeur à l'Université de Varsovie.
- M. le Président de la République Portugaise:
- S. E. M. J. Batalha de FREITAS, Ministre de Portugal à Bruxelles.
- Sa Majesté le Roi de Roumanie:
- M. BALS, Conseiller à la Cour de Cassation,
- S. E. M. CONTZESCO, Ministre Plénipotentiaire et Envoyé Extraordinaire, délégué à la Commission Internationale du Danube.
- Sa Majesté le Roi des Serbes, Croates et Slovènes:
- S. E. M. Jovan VOUTCHOVITCH, Ministre du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes,
- M. Milorad STRAZNICKY, Docteur en Droit, Professeur à la faculté de droit à l'Université de Zagreb,
- M. Ante VERONA, Docteur en Droit, Ancien Vice-Président de la Cour de Cassation à Zagreb, Professeur à l'Université de Zagreb.
- Sa Majesté le Roi de Suède:
- M. Algot Johan Fredrik BAGGE, Conseiller référendaire à la Cour Suprême.

Którzy, należycie do tego upoważnieni, zgodzili się na to co następuje:

Art. 1.

Statki morskie, należące do Państw, lub przez nie eksploatowane, ładunki, należące do nich, ładunki i pasażerowie przewożeni na statkach państwowych, jak również Państwa, które są właścicielami tych statków, lub które je eksploatują, lub które są właścicielami tych ładunków, — podlegają, co się tyczy pretensji, dotyczących eksploatacji tych statków, lub przewozu tych ładunków, tym samym przepisom o odpowiedzialności i tym samym obowiązkom, które stosują się do prywatnych statków, ładunków i ekwipunków.

Art. 2.

Do tych odpowiedzialności i obowiązków odnoszą się te same przepisy, dotyczące właściwości sądów, czynności przed sądem i procedury, co dla statków handlowych, należących do właścicieli prywatnych oraz do ładunków prywatnych i ich właścicieli.

Art. 3.

§ 1. Postanowienia dwóch poprzednich artykułów nie mają zastosowania do okrętów wojennych, jachtów państwowych, statków strażniczych, statków szpitalnych, statków pomocniczych, statków dla zaopatrywania i innych statków, należących do Państwa, lub przez nie eksploatowanych i przeznaczonych w chwili powstania wierzytelności wyłącznie dla celów rządowych, a nie handlowych; statki te nie będą mogły być przedmiotem zajęcia, aresztu lub zatrzymania w drodze jakiegokolwiek zarządzenia sądowego, ani żadnego postępowania sądowego „in rem”.

Jednakże zainteresowani mają prawo zgłaszania swych zażaleń przed właściwe sądy Państwa, będącego właścicielem statku, lub eksploatującego statek, przy czym Państwo to nie może powoływać się na swój immunitet:

- 1) w sprawach z tytułu zderzenia okrętów lub innych wypadków nawigacyjnych;
- 2) w sprawach z tytułu udzielenia pomocy, ocalenia i z tytułu awarii wspólnej;
- 3) w sprawach z tytułu napraw, dostaw lub innych umów, dotyczących statku.

§ 2. Te same przepisy odnoszą się do ładunków, należących do Państwa i przewożonych na pokładzie wyżej wskazanych statków.

§ 3. Ładunki, należące do Państwa i przewożone na pokładzie statków handlowych, w celach rządowych, a nie handlowych, nie będą przedmiotem zajęcia, aresztu lub zatrzymania w drodze jakiegokolwiek zarządzenia sądowego, ani żadnego postępowania sądowego „in rem”.

Jednakże sprawy z tytułu zderzeń i wypadków żeglugowych, udzielania pomocy i ocale-

Lesquels, à ce dûment autorisés, sont convenus de ce qui suit:

Article 1.

Les navires de mer appartenant aux Etats ou exploités par eux, les cargaisons leur appartenant, les cargaisons et passagers transportés par les navires d'Etat, de même que les Etats qui sont propriétaires de ces navires ou qui les exploitent, ou qui sont propriétaires de ces cargaisons, sont soumis, en ce qui concerne les réclamations relatives à l'exploitation de ces navires ou au transport de ces cargaisons, aux mêmes règles de responsabilité et aux mêmes obligations que celles applicables aux navires, cargaisons et armements privés.

Article 2.

Pour ces responsabilités et obligations, les règles concernant la compétence des tribunaux, les actions en justice et la procédure, sont les mêmes que pour les navires de commerce appartenant à des propriétaires privés et que pour les cargaisons privées et leurs propriétaires.

Article 3.

§ 1er. Les dispositions des deux articles précédents ne sont pas applicables aux navires de guerre, aux yachts d'Etat, navires de surveillance, bateaux-hôpitaux, navires auxiliaires, navires de ravitaillement et autres bâtiments appartenant à un Etat ou exploités par lui et affectés exclusivement, au moment de la naissance de la créance, à un service gouvernemental et non commercial, et ces navires ne seront pas l'objet de saisies, d'arrêts ou de détentions par une mesure de justice quelconque ni d'aucune procédure judiciaire „in rem”.

Toutefois, les intéressés ont le droit de porter leurs réclamations devant les tribunaux compétents de l'Etat, propriétaire du navire ou l'exploitant, sans que cet Etat puisse se prévaloir de son immunité:

- 1° Pour les actions du chef d'abordage ou d'autres accidents de navigation;
- 2° Pour les actions du chef d'assistance, de sauvetage et d'avaries communes;
- 3° Pour les actions du chef de réparation, fournitures ou autres contrats relatifs au navire.

§ 2. Les mêmes règles s'appliquent aux cargaisons appartenant à un Etat et transportées à bord des navires ci-dessus visés.

§ 3. Les cargaisons appartenant à un Etat et transportées à bord de navires de commerce, dans un but gouvernemental et non commercial, ne seront pas l'objet de saisies, arrêts ou détentions par une mesure de justice quelconque, ni d'aucune procédure judiciaire „in rem”.

Toutefois, les actions du chef d'abordage et d'accident nautique, d'assistance et de

nia oraz awarii wspólnej, jak również sprawy z tytułu umów, dotyczących tych ładunków, będą mogły być wnoszone przed sąd, będący kompetentnym na mocy artykułu 2.

Art. 4.

Państwa będą mogły powoływać się na wszelkie środki obrony, przedawnienia i ograniczenia odpowiedzialności, na które mogą się powoływać statki prywatne i ich właściciele.

Jeżeli zachodzi potrzeba przystosowania lub zmiany postanowień, dotyczących tych środków obrony, przedawnienia i ograniczenia odpowiedzialności, w celu umożliwienia ich zastosowania do okrętów wojennych lub państwowych, objętych brzmieniem artykułu 3 — zawarta będzie w tym celu specjalna konwencja. Tym czasem będą mogły być na podstawie praw krajowych wydane konieczne zarządzenia, zgodnie z duchem i zasadami niniejszej Konwencji.

Art. 5.

Jeżeli, w wypadku artykułu 3, istnieje, w przekonaniu sądu, przed który sprawa została wniesiona, wątpliwość co do charakteru rządowego, a nie handlowego, statku lub ładunku, zaświadczenie podpisane przez przedstawiciela dyplomatycznego Układającego się Państwa, do którego należy statek lub ładunek, przedstawione na interwencję Państwa, przed którego sądami i trybunałami spór zawisł, będzie stanowiło dowód, że statek lub ładunek podpada pod postanowienia artykułu 3, jednakże tylko w celu uzyskania uchylecia sądownie nakazanego zajęcia, aresztu lub zatrzymania.

Art. 6.

Postanowienia niniejszej Konwencji będą stosowane w każdym Układającym się Państwie, z zastrzeżeniem niedopuszczania do korzystania z nich państw, nie układających się i ich obywateli, lub podporządkowania ich stosowania warunkowi wzajemności.

Z drugiej strony nic nie stoi na przeszkodzie, aby Państwo Układające się unormowało w drodze własnych ustaw prawa przyznane swym obywatelom wobec swych sądów.

Art. 7.

W czasie wojny, każde Układające się Państwo zastrzeże sobie prawo zawieszenia — za pomocą oświadczenia, notyfikowanego innym Układającym się Państwom, — stosowania niniejszej Konwencji, w tym sensie, że w podobnym wypadku, ani statki, należące do niego, lub przez nie eksploatowane, ani też należące do niego ładunki, nie będą mogły być przedmiotem jakiegokolwiek aresztu, zajęcia lub zatrzymania

sauvetage et d'avaries communes, ainsi que les actions du chef des contrats relatifs à ces cargaisons pourront être poursuivies devant le Tribunal ayant compétence en vertu de l'article 2.

Article 4.

Les Etats pourront invoquer tous les moyens de défense, de prescription et de limitation de responsabilité dont peuvent se prévaloir les navires privés et leurs propriétaires.

S'il est nécessaire d'adapter ou de modifier les dispositions relatives à ces moyens de défense, de prescription et de limitation en vue de les rendre applicables aux navires de guerre ou aux navires d'Etat rentrant dans les termes de l'article 3, une convention spéciale sera conclue à cet effet. En attendant, les mesures nécessaires pourront être prises par les lois nationales en se conformant à l'esprit et aux principes de la présente convention.

Article 5.

Si, dans le cas de l'article 3, il y a, dans le sentiment du Tribunal saisi, un doute au sujet de la nature gouvernementale et non commerciale du navire ou de la cargaison, l'attestation signée par le représentant diplomatique de l'Etat contractant auquel appartient le navire ou la cargaison, produite à l'intervention de l'Etat devant les Cours et Tribunaux duquel le litige est pendant, vaudra preuve que le navire ou la cargaison rentre dans les termes de l'article 3, mais seulement en vue d'obtenir la mainlevée de saisies, d'arrêts ou de détentions ordonnés par justice.

Article 6.

Les dispositions de la présente Convention seront appliquées dans chaque Etat contractant sous la réserve de ne pas en faire bénéficier les Etats non contractants et leurs ressortissants, ou d'en subordonner l'application à la condition de réciprocité.

D'autre part, rien n'empêche un Etat contractant de régler par ses propres lois les droits accordés à ses ressortissants devant ses tribunaux.

Article 7.

En temps de guerre, chaque Etat contractant se réserve le droit, par une déclaration notifiée aux autres Etats contractants, de suspendre l'application de la présente convention, en ce sens qu'en pareil cas, ni les navires lui appartenant ou exploités par lui, ni les cargaisons lui appartenant ne pourront être l'objet d'aucun arrêt, saisie ou détention par une Cour de Justice étrangère. Mais le créancier aura le

nia przez sądy obce. Jednak wierzyciel będzie miał prawo wytoczyć swą skargę przed sąd właściwy na mocy artykułów 2 i 3.

Art. 8.

Nic w niniejszej Konwencji nie narusza praw Układających się Państw do przedsięwzięcia zarządzeń, które mogą wynikać z praw i obowiązków neutralności.

Art. 9.

Po upływie najpóźniej dwóch lat licząc od dnia podpisania Konwencji, Rząd Belgijski skomunikuje się z Rządami Wysokich Układających się Stron, które oświadczyły gotowość do ratyfikowania Konwencji, celem powzięcia decyzji, czy należy ją wprowadzić w życie. Dokumenty ratyfikacyjne będą złożone w Brukseli, w terminie, który będzie ustalony za wspólną zgodą pomiędzy rzeczonymi Rządami. Pierwsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie stwierdzone protokołem, podpisanym przez przedstawicieli Państw, biorących w nim udział i przez Ministra Spraw Zagranicznych Belgii.

Późniejsze złożenia będą czynione za pomocą pisemnego zawiadomienia, skierowanego do Rządu Belgijskiego z dołączeniem dokumentu ratyfikacyjnego.

Uwierzytelniony za zgodność odpis protokołu, dotyczącego pierwszego złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, zawiadomień wymienionych w poprzednim ustępie, jak również dołączonych do nich dokumentów ratyfikacyjnych, będzie niezwłocznie przesłany staraniem Rządu Belgijskiego i w drodze dyplomatycznej Państwom, które podpisały niniejszą Konwencję, lub do niej przystąpiły. W wypadkach, wskazanych w poprzednim ustępie, rzeczony Rząd poda równocześnie do wiadomości datę, w której otrzymał zawiadomienie.

Art. 10.

Państwa niesygnatariusze będą mogły przystąpić do niniejszej Konwencji niezależnie od tego, czy były lub nie były reprezentowane na Międzynarodowej Konferencji w Brukseli.

Państwo, które pragnie przystąpić, skomunikuje pisemnie swój zamiar Rządowi Belgijskiemu, przesyłając mu akt przystąpienia, który zostanie złożony w archiwach rzeczzonego Rządu.

Rząd Belgijski prześle niezwłocznie wszystkim Państwom sygnatariuszom lub Państwom, które do Konwencji przystąpiły, uwierzytelniony za zgodność odpis zawiadomienia, jak również aktu przystąpienia, wskazując datę w której otrzymał zawiadomienie.

Art. 11.

Wysokie Układające się Strony mogą, w chwili podpisania, składania dokumentów ra-

droit d'intenter son action devant le Tribunal compétent en vertu des articles 2 et 3.

Article 8.

Rien dans la présente convention ne porte atteinte aux droits des Etats contractants de prendre les mesures que peuvent commander les droits et devoirs de la neutralité.

Article 9.

A l'expiration du délai de deux ans au plus tard à compter du jour de la signature de la Convention, le Gouvernement belge entrera en rapport avec les Gouvernements des Hautes Parties contractantes qui se seront déclarées prêtes à la ratifier, à l'effet de faire décider s'il y a lieu de la mettre en vigueur. Les ratifications seront déposées à Bruxelles à la date qui sera fixée de commun accord entre les dits Gouvernements. Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Etats qui y prendront part et par le Ministre des Affaires étrangères de Belgique.

Les dépôts ultérieurs se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement belge et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification qui les accompagnent, sera immédiatement, par les soins du Gouvernement belge et par la voie diplomatique, remise aux Etats qui ont signé la présente Convention ou qui y auront adhéré. Dans les cas visés à l'alinéa précédent, le dit Gouvernement fera connaître, en même temps, la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 10.

Les Etats non signataires pourront adhérer à la présente Convention, qu'ils aient été ou non représentés à la Conférence internationale de Bruxelles.

L'Etat qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement belge, en lui transmettant l'acte d'adhésion, qui sera déposé dans les archives du dit Gouvernement.

Le Gouvernement belge transmettra immédiatement à tous les Etats signataires, ou adhérents, copie certifiée conforme de la notification, ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 11.

Les Hautes Parties contractantes peuvent, au moment de la signature, du dépôt des ratifi-

tyfikacyjnych, lub w chwili przystąpienia oświadczyć, że przyjęcie przez nie tej Konwencji nie rozciąga się, bądź na niektóre, bądź za żadne autonomiczne dominia, kolonie, posiadłości, protektoraty, lub terytoria zamorskie, znajdujące się pod ich zwierzchnictwem lub władzą. W konsekwencji mogą one później przystąpić oddzielnie w imieniu tego lub innego z tych autonomicznych dominiów, kolonij, posiadłości, protektoratów lub terytoriów zamorskich, wyłączonych w ten sposób w ich pierwotnej deklaracji. Mogą one też, stosując się do tych postanowień, wypowiedzieć niniejszą Konwencję, oddzielnie za jedno lub kilka dominiów autonomicznych, kolonij, posiadłości, protektoratów lub terytoriów zamorskich, znajdujących się pod ich zwierzchnictwem lub władzą.

Art. 12.

W odniesieniu do Państw, które uczestniczyły w pierwszym złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, niniejsza Konwencja wywrze skutek w rok od daty protokołu tego złożenia. Co się tyczy Państw, które ją ratyfikują później lub które do niej przystępują, jak również w wypadkach, gdy wejście w życie nastąpi później i według art. 11, wywrze ono skutek w 6 miesięcy po otrzymaniu przez Rząd Belgijski zawiadomień, przewidzianych w artykule 9, ustęp 2 i artykule 10, ustęp 2.

Art. 13.

Gdyby się zdarzyło, że jedno z Układających się Państw chciało wypowiedzieć niniejszą Konwencję, wypowiedzenie będzie notyfikowane pisemnie Rządowi Belgijskiemu, który niezwłocznie prześle uwierzytelniony za zgodność odpis tego zawiadomienia wszystkim innym Państwom, podając im do wiadomości datę, w której ją otrzymał.

Wypowiedzenie wywrze skutki w odniesieniu tylko do tego Państwa, które je zanotyfikuje, i w rok po otrzymaniu tego zawiadomienia przez Rząd Belgijski.

Art. 14.

Każde z Układających się Państw będzie miało możność spowodować zwołanie nowej konferencji celem poszukiwania ulepszeń, które mogłyby być wprowadzone do niniejszej konwencji.

To z Państw, które by skorzystało z tej możliwości, winno zawiadomić na rok przed tym o swoim zamiarze inne państwa za pośrednictwem Rządu Belgijskiego, który podjąłby się zwołania Konferencji.

Sporządzono w Brukseli, w jednym egzemplarzu, dnia 10 kwietnia 1926 roku.

cations ou lors de leur adhésion, déclarer que l'acceptation qu'elles donnent à la présente Convention ne s'applique pas, soit à certains, soit à aucun des Dominions autonomes, colonies, possessions, protectorats ou territoires d'outre-mer, se trouvant sous leur souveraineté ou autorité. En conséquence, elles peuvent ultérieurement adhérer séparément au nom de l'un ou de l'autre de ces Dominions autonomes, colonies, possessions, protectorats ou territoires d'outre-mer, ainsi exclus dans leur déclaration originale. Elles peuvent aussi, en se conformant à ces dispositions, dénoncer la présente Convention, séparément pour l'un ou plusieurs des Dominions autonomes, colonies, possessions, protectorats ou territoires d'outre-mer, se trouvant sous leur souveraineté ou autorité.

Article 12.

A l'égard des Etats qui auront participé au premier dépôt de ratifications, la présente Convention produira effet un an après la date du procès-verbal de ce dépôt. Quant aux Etats qui la ratifieront ultérieurement ou qui y adhéreront, ainsi que dans les cas où la mise en vigueur se fera ultérieurement et selon l'article 11, elle produira effet six mois après que les notifications prévues à l'article 9, alinéa 2, et à l'article 10, alinéa 2, auront été reçues par le Gouvernement belge.

Article 13.

S'il arrivait qu'un des Etats contractants voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement belge, qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à tous les autres Etats, en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation produira ses effets à l'égard de l'Etat seul qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement belge.

Article 14.

Chaque Etat contractant aura la faculté de provoquer la réunion d'une nouvelle conférence, dans le but de rechercher les améliorations qui pourraient être apportées à la présente convention.

Celui des Etats qui ferait usage de cette faculté aurait à notifier, un an à l'avance, son intention aux autres Etats, par l'intermédiaire du Gouvernement belge, qui se chargerait de convoquer la conférence.

Fait à Bruxelles, en un seul exemplaire, le 10 avril 1926.

ZA NIEMCY:	POUR L'ALLEMAGNE:
<i>von Keller</i>	(signé) <i>von Keller</i>
<i>Goes</i>	(signé) <i>Goes</i>
<i>Richter</i>	(signé) <i>Richter</i>
<i>Werner</i>	(signé) <i>Werner</i>
ZA BELGIE:	POUR LA BELGIQUE:
<i>Louis Franck</i>	(signé) <i>Louis Franck</i>
<i>Henri Rolin</i>	(signé) <i>Henri Rolin</i>
<i>Sohr</i>	(signé) <i>Sohr</i>
ZA BRAZYLIE:	POUR LE BRESIL:
<i>M. de Pimentel Brandao (ad referendum)</i>	(signé) <i>M. de Pimentel Brandao (ad referendum)</i>
ZA CHILI:	POUR LE CHILI:
<i>Armando Quezada</i>	(signé) <i>Armando Quezada</i>
ZA DANIE:	POUR LE DANEMARK:
<i>Kristian Sindbale</i>	(signé) <i>Kristian Sindbale</i>
ZA HISPANIE:	POUR L'ESPAGNE:
<i>L. Benito (ad referendum)</i>	(signé) <i>L. Benito (ad referendum)</i>
<i>Juan Gomez Montejó (ad referendum)</i>	(signé) <i>Juan Gomez Montejó (ad referendum)</i>
<i>Miguel de Angulo (ad referendum)</i>	(signé) <i>Miguel de Angulo (ad referendum)</i>
ZA ESTONIE:	POUR L'ESTHONIE:
<i>C. R. Pusta</i>	(signé) <i>C. R. Pusta</i>
ZA FRANCJE:	POUR LA FRANCE:
<i>Degrad</i>	(signé) <i>Degrad</i>
<i>Paul de Rousiers</i>	(signé) <i>Paul de Rousiers</i>
<i>Georges Ripert</i>	(signé) <i>Georges Ripert</i>
ZA WIELKA BRYTANIE:	POUR LA GRANDE - BRÉTAGNE:
<i>Leslie Scott (ad referendum)</i>	(signé) <i>Leslie Scott (ad referendum)</i>
<i>Hugh Godley (ad referendum)</i>	(signé) <i>Hugh Godley (ad referendum)</i>
ZA WĘGRY:	POUR LA HONGRIE:
<i>Woracziczky</i>	(signé) <i>Woracziczky</i>
ZA WŁOCHY:	POUR L'ITALIE:
<i>Berlingieri</i>	(signé) <i>Berlingieri</i>
<i>Carlo Rossetti</i>	(signé) <i>Carlo Rossetti</i>
<i>Torquato Giannini</i>	(signé) <i>Torquato Giannini</i>
ZA JAPONIE:	POUR LE JAPON:
ZA ŁOTWE:	POUR LA LETTONIE:
ZA MEKSYK:	POUR LE MEXIQUE:
<i>Raf. Cabrera (ad referendum)</i>	(signé) <i>Raf. Cabrera (ad referendum)</i>
ZA NORWEGIE:	POUR LA NORVÈGE:
<i>E. Alten</i>	(signé) <i>E. Alten</i>
ZA HOLANDIE:	POUR LES PAYS - BAS:
<i>van Vredenburg</i>	(signé) <i>van Vredenburg</i>
<i>Loder</i>	(signé) <i>Loder</i>
<i>Asser</i>	(signé) <i>Asser</i>
<i>van Slooten</i>	(signé) <i>van Slooten</i>
ZA POLSKĘ I WOLNE MIASTO GDAŃSK:	POUR LA POLOGNE ET LA VILLE LIBRE DE DANTZIG:
ZA POLSKĘ WYŁĄCZNIE:	POUR LA POLOGNE SEULEMENT:
<i>Szembek</i>	(signé) <i>Szembek</i>
<i>J. Namitkiewicz</i>	(signé) <i>J. Namitkiewicz</i>
ZA PORTUGALIE:	POUR LE PORTUGAL:
<i>d'Oliveira (1)</i>	(signé) <i>d'Oliveira (1)</i>

(1) J. E. p. J. Batalha de Freitas, który otrzymał pełnomocnictwa do zawarcia konwencji, nie znajdując się w możności podpisania jej w dniu 10 kwietnia 1926 r., J. E. p. A. d'Oliveira, mianowany wkrótce po tym w charakterze Ministra Pełnomocnego Portugalii przy Jego Królewskiej Mości Królu Belgów, podpisał ją w imieniu p. Prezydenta Republiki Portugalskiej.

(1) S. E. M. J. Batalha de Freitas, qui avait reçu des pouvoirs pour négocier la convention, ne s'étant pas trouvé en mesure de signer celle-ci à la date du 10 avril 1926, ce fut S. E. M. A. d'Oliveira, désigné peu après en qualité de Ministre de Portugal près S. M. le Roi des Belges, qui procéda à la signature au nom de M. le Président de la République Portugaise.

ZA RUMUNIE:

Bals (ad referendum)

ZA KRÓLESTWO SERBÓW, KROATÓW I SŁOWENCÓW:

*Yovan Voutchovitch, Minister Pełnomocny Serbów, Kroatów i Słowenców**Milorad Straznicky**Verona*

ZA SZWECJĘ:

Algot Bagge (ad referendum)

POUR LA ROUMANIE:

(signé) Bals (ad referendum)

POUR LE ROYAUME DES SERBES, CROATES ET SLOVÈNES:

*(signé) Yovan Voutchovitch, Ministre des Serbes, Croates et Slovènes**(signé) Milorad Straznicky**(signé) Verona*

POUR LA SUÈDE:

(signé) Algot Bagge (ad referendum)

PROTOKÓŁ

podpisany w Brukselii dnia 24 maja 1934 r., dodatkowy do Konwencji Międzynarodowej o ujednostajnieniu niektórych zasad, dotyczących immunitetów statków państwowych, podpisanej w Brukseli dnia 10 kwietnia 1926 roku.

Rządy, które podpisały Konwencję Międzynarodową o ujednostajnieniu niektórych zasad, dotyczących immunitetów statków państwowych,

uznawszy konieczność bliższego określenia niektórych postanowień tego Aktu, mianowały podpisanych niżej pełnomocników, którzy, po wzajemnym przedstawieniu sobie swych pełnomocnictw, uznanych za sporządzone w dobrej i należytej formie, zgodzili się na to, co następuje:

I.

Ponieważ powstały wątpliwości co do tego, czy i w jakiej mierze słowa „przez nie eksploatowanych” w artykule 3 Konwencji stosują się lub mogłyby być interpretowane jako stosujące się do statków wynajętych przez Państwo bądź to na termin, bądź na podróż, następujące oświadczenie zostało zrobione w celu usunięcia tych wątpliwości:

„Statki wynajęte przez Państwa, bądź na termin, bądź na podróż, o ile tylko są przeznaczone wyłącznie dla celów rządowych, a nie handlowych, jak również ładunki, przewożone na tych statkach, nie mogą być przedmiotem zajęcia, aresztu lub jakiegokolwiek zatrzymania, lecz immunitet ten nie narusza w niczym wszelkich innych praw lub środków, mogących przysługiwać zainteresowanym. Zaświadczenie wydane w sposób przewidziany w artykule 5 konwencji przez przedstawiciela dyplomatycznego danego Państwa, winno stanowić również i w tym wypadku dowód charakteru służby, do jakiej statek jest przeznaczony”.

II.

Co do wyjątku, przewidzianego w artykule 3, paragraf I, rozumie się, że własność statku nabyta przez Państwo lub eksploatacja statku wykonywana przez Państwo w chwili zarządzenia zajęcia, aresztu lub zatrzymania, są przyrównane do własności istniejącej lub do eksploa-

PROTOCOLE

signé à Bruxelles, le 24 mai 1934, additionnel à la Convention Internationale pour l'unification de certaines règles concernant les immunités des navires d'Etat, signée à Bruxelles, le 10 avril 1926.

Les Gouvernements Signataires de la Convention Internationale pour l'unification de certaines règles concernant les immunités des navires d'Etat,

Ayant reconnu la nécessité de préciser certaines dispositions de cet Acte, ont nommés les plénipotentiaires soussignés, lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

I.

Des doutes s'étant élevés quant au point de savoir si, et dans quelle mesure, les mots „exploités par lui” à l'article 3 de la Convention, s'appliquent ou pourraient être interprétés comme s'appliquant aux navires affrétés par un Etat, soit à temps, soit au voyage, la déclaration ci-dessous est faite en vue de dissiper ces doutes:

„Les navires affrétés par les Etats, soit à temps, soit au voyage, pourvu qu'ils soient affectés exclusivement à un service gouvernemental et non commercial, ainsi que les cargaisons que ces navires transportent ne peuvent être l'objet de saisies, d'arrêts ou de détentions quelconques, mais cette immunité ne porte aucun préjudice à tous autres droits ou recours pouvant appartenir aux intéressés. Une attestation délivrée par le représentant diplomatique de l'Etat en cause, de la manière prévue à l'article 5 de la Convention, doit valoir également en ce cas preuve de la nature du service auquel le navire est affecté”.

II.

Pour l'exception prévue à l'article 3, paragraphe I, il est entendu que la propriété du navire acquise à l'Etat ou l'exploitation du navire effectuée par l'Etat au moment des mesures de saisie, d'arrêt ou de détention sont assimilées à la propriété existant ou à l'explo-

lacji wykonywanej w chwili powstania wierzytelności.

W konsekwencji, Państwa będą się mogły powoływać na ten artykuł na korzyść statków należących do nich, lub przez nie eksploatowanych, w chwili zarządzeń zajęcia, aresztu, lub zatrzymania, jeżeli statki te są przeznaczone wyłącznie dla celów rządowych, a nie handlowych.

III.

Rozumie się, że nic w postanowieniach artykułu 5 Konwencji nie przeszkadza zainteresowanemu Rządowi, aby, stosując się do procedury, przewidzianej przez ustawy krajowe, stawiał same przed sądem, przed którym spór został wniesiony i przedstawiał tam zaświadczenie, przewidziane w rzeczonym artykule.

IV.

Ponieważ konwencja nie narusza w niczym praw i obowiązków państw wojujących i neutralnych, artykuł 7 żadną miarą nie wyklucza orzecznictwa trybunałów morskich, należycie ustanowionych.

V.

Rozumie się, że nic w postanowieniach artykułu 2 Konwencji nie ogranicza i nie narusza w jakikolwiek sposób stosowania krajowych przepisów postępowania sądowego w sprawach, w których Państwo jest stroną.

VI.

Gdy powstaje sprawa przeprowadzenia dowodów, lub przedstawienia dokumentów, jeżeli, zdaniem zainteresowanego Rządu, dowody takie nie mogą być przeprowadzone, lub dokumenty takie przedstawione, bez wywołania szkody dla interesów państwowych, rzeczoną Rząd będzie mógł tego zaniechać, powołując się na ochronę tych interesów państwowych.

Na dowód czego, niżej podpisani, odpowiednio do tego przez swe Rządy upoważnieni, podpisali niniejszy Protokół dodatkowy, który będzie uważany jako stanowiący integralną część Konwencji z dnia 10 kwietnia 1926 r., do której się odnosi.

Sporządzono w Brukseli dnia 24 maja 1934 roku, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rządu Belgijskiego.

ZA NIEMCY:

Hrabia Adelmann von Adelmansfelden

ZA BELGIE:

Hymans

ZA BRAZYLIE:

Octavio Fialho

ZA CHILI:

J. Valdès - Mendeville

ZA DANIE:

O. Krag

ZA HISZPANIE:

M. Aguirre de Carcer

tation pratiquée au moment de la naissance de la créance.

En conséquence, cet article pourra être invoqué par les Etats en faveur des navires leur appartenant ou exploités par eux, au moment des mesures de saisie, d'arrêt ou de détention, s'ils sont affectés à un service exclusivement gouvernemental et non commercial.

III.

Il est entendu que rien dans les dispositions de l'article 5 de la Convention n'empêche les Gouvernements intéressés de comparaître eux-mêmes, en se conformant à la procédure prévue par les lois nationales, devant la juridiction saisie du litige et d'y produire l'attestation prévue audit article.

IV.

La convention n'affectant en rien les droits et obligations des belligérants et des neutres, l'article 7 ne porte préjudice en aucune manière à la juridiction des cours de prises dûment constituées.

V.

Il est entendu que rien dans les dispositions de l'article 2 de la Convention ne limite et n'affecte en aucune manière l'application de règles nationales de procédure dans les affaires où l'Etat est partie.

VI.

Lorsque se pose la question de preuves à administrer ou de documents à produire, si, de l'avis du Gouvernement intéressé, semblables preuves ne peuvent être administrées ou semblables documents produits sans qu'il en résulte un préjudice pour des intérêts nationaux, ledit Gouvernement pourra s'abstenir en invoquant la sauvegarde de ces intérêts nationaux.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés par leurs Gouvernements, ont signé le présent Protocole additionnel qui sera considéré comme faisant partie intégrante de la Convention du 10 avril 1926 auquel il se rapporte.

Fait à Bruxelles, le 24 mai 1934, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Gouvernement belge.

POUR L'ALLEMAGNE:

(signé) *Graf Adelmann von Adelmansfelden*

POUR LA BELGIQUE:

(signé) *Hymans*

POUR LE BRÉSIL:

(signé) *Octavio Fialho*

POUR LE CHILI:

(signé) *J. Valdès - Mendeville*

POUR LE DANEMARK:

(signé) *O. Krag*

POUR L'ESPAGNE:

(signé) *M. Aguirre de Carcer*

ZA ESTONIE: <i>Otto Strandman</i>	POUR L'ESTHONIE: (signé) <i>Otto Strandman</i>
ZA FRANCJĘ: <i>P. Claudel</i>	POUR LA FRANCE: (signé) <i>P. Claudel</i>
ZA WIELKĄ BRYTANIĘ I PÓLNOCNĄ IR- LANDIĘ: <i>Esmond Ovey</i>	POUR LA GRANDE-BRETAGNE ET L'IRLAN- DE DU NORD: (signé) <i>Esmond Ovey</i>
ZA WĘGRY: <i>Hrabia Olivier Woraciczky</i>	POUR LA HONGRIE: (signé) <i>Comte Olivier Woraciczky</i>
ZA WŁOCHY: <i>Vannutelli Rey</i>	POUR L'ITALIE: (signé) <i>Vannutelli Rey</i>
ZA MEKSYK: <i>G. N. Santos</i>	POUR LE MEXIQUE: (signé) <i>G. N. Santos</i>
ZA NORWEGIE: <i>W. M. Johannessen</i>	POUR LA NORVEGE: (signé) <i>W. M. Johannessen</i>
ZA HOLANDIĘ: <i>A. Tjardä van Starckenborgh Sta- chouwer</i>	POUR LES PAYS - BAS: (signé) <i>A. Tjardä van Starckenborgh Sta- chouwer</i>
ZA POLSKĘ: <i>Tadeusz Jackowski</i>	POUR LA POLOGNE: (signé) <i>Tadeusz Jackowski</i>
ZA PORTUGALIĘ: <i>Alb. d'Oliveira</i>	POUR LE PORTUGAL: (signé) <i>Alb. d'Oliveira</i>
ZA RUMUNIE: <i>D. J. Ghika</i>	POUR LA ROUMANIE: (signé) <i>D. J. Ghika</i>
ZA SZWECJĘ: <i>G. de Dardel</i>	POUR LA SUÈDE: (signé) <i>G. de Dardel</i>
ZA JUGOSŁAWIE: <i>P. Pechitch</i>	POUR LA YOUGOSLAVIE: (signé) <i>P. Pechitch</i>

Zaznajomiwszy się z powyższą konwencją i protokołem, uznaliśmy je i uznajemy za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nich zawartych; oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzone pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 4 maja 1935 r.

(—) *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów
(—) *W. Sławek*
Minister Spraw Zagranicznych
(—) *Beck*

Après avoir vu et examiné lesdits Convention et Protocole Nous les avons approuvés et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues, déclarons qu'ils sont acceptés, ratifiés et confirmés et promettons qu'ils seront inviolablement observés.

En Foi de Quoi Nous avons donné les Présentés, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 4 mai 1935.

(—) *I. Mościcki*

Le Président du Conseil des Ministres
(—) *W. Sławek*
Le Ministre des Affaires Étrangères
(—) *Beck*

